

INCORPORACIÓ DE SISTEMES D'OBERTURA MITJANÇANT CLAU EN ELS CONTENIDORS D'ORGÀNICA

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en la fracció *matèria orgànica*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és d'*optimització i eficiència del servei de recollida*.

Justificació

La presència d'impropis a la fracció orgànica dels residus municipals (FORM) és un dels factors importants que determinen la qualitat del compost produït a les plantes de compostatge. Per una banda, certs impropis transfereixen contaminants al compost, com ara metalls pesants i, per l'altra, dificulten els processos de tractament (mala oxigenació, mal funcionament i disminució de l'eficiència dels equips de procés, necessitat de maquinària específica per retirar-los, pèrdues de matèria orgànica, etc.), amb una conseqüència directa sobre la qualitat del producte final.

Des de l'any 2006, l'Agència de Residus de Catalunya realitza una caracterització trimestral dels circuits de recollida de FORM de les diferents plantes de tractament, obtenint les tones anuals recollides i els impropis de cadascun dels circuits separats per fraccions. En aquest sentit, a Catalunya, les plantes de tractament treballen, de mitjana, amb un 13,4% d'impropis a la FORM entrant. Cal destacar que el retorn del cànon per a la recollida de la FORM es modula en funció de la quantitat d'impropis presents en la mateixa.

Descripció

Una de les solucions que els ens locals poden adoptar per reduir els impropis presents a la FORM és la instal·lació de contenidors que incorporen un pany mecànic, tot evitant que s'hi llencin residus que no són matèria orgànica.

Figura 1. Exemples de contenidors per a la recollida selectiva de la FORM que incorporen un mecanisme de tancament mitjançant pany mecànic (fotografia de l'esquerra i central); i, kit per a la recollida domiciliària de la matèria orgànica format per un cubell airejat, bosses compostables i la clau per obrir el contenidor de la FORM (dreta). Font: El Diario Vasco, 2017.

L'obertura dels contenidors es realitza mitjançant una clau que els ciutadans han de sol·licitar a l'ens encarregat de realitzar la recollida de la FORM. Els passos a seguir per a l'obertura dels mateixos són la introducció de la clau al pany i, sense retirar-la, obrir la tapa del contenidor, dipositar la bossa amb els residus orgànics, tancar la tapa i retirar la clau. En aquest sentit, cal destacar que els contenidors disposen d'un sistema que impedeix treure la clau del pany si el contenidor no està ben tancat, amb l'objectiu d'evitar que la tapa quedi oberta.

Figura 2. Material informatiu sobre com obrir un contenidor tancat mitjançant un pany mecànic. Font: Ajuntament de Sarriguren, 2015.

Adicionalment, es recomana realitzar una campanya de comunicació informant sobre el funcionament dels nous contenidors, així com motivant als ciutadans a sol·licitar les claus. En

és a dir, de la quantitat d'impropis presents a la mateixa seguint una funció matemàtica:

$$Y = -0,17857 X + 3 \quad \text{on } X \text{ és el percentatge d'impropis}$$

A continuació es pot consultar la gràfica que modelitza la funció. En aquest sentit, quan el percentatge d'impropis present a la FORM és superior a un 14%, el coeficient de qualitat és zero.

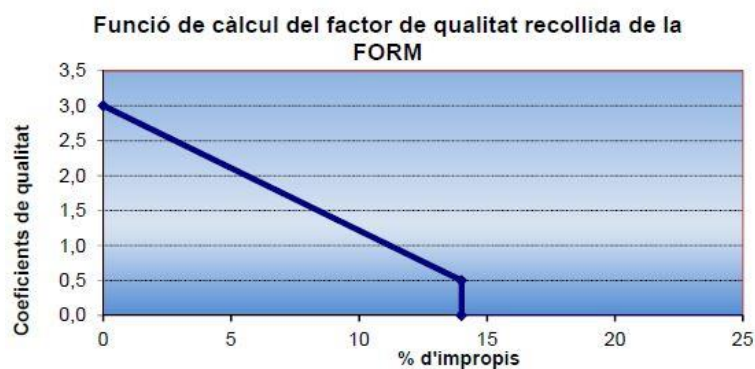

Figura 4. Funció de càlcul del factor de qualitat de la recollida de la FORM, a emprar per al càlcul del retorn del cànon. Font: Guia d'orientació als ens locals sobre l'aplicació del retorn dels cànon sobre la disposició del rebuig dels residus municipals per a l'any 2017. Agència de Residus de Catalunya, 2017.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi amb un sistema de recollida de residus mitjançant contenidors.

Mitjans necessaris

Els mitjans necessaris per a la implementació d'aquesta actuació són:

- Contenedors que incorporen un pany mecànic.
- Claus per a l'obertura dels contenidors.

- Per a la realització de la campanya de comunicació es requerirà de personal tècnic i recursos materials (flyers, fulletons, bosses compostables, cubells, etc.).

Beneficis i resultats potencials

La recollida mitjançant contenidors que incorporen un pany mecànic ha de permetre reduir la quantitat d'impropis presents a la FORM recollida, amb els consegüents beneficis ambientals i econòmics associats. Una menor presència d'impropis possibilitarà l'obtenció d'un compost de qualitat que permetrà la seva posterior utilització com a esmena orgànica o fertilitzant orgànic.

Amenaces

Mitjançant la implementació d'aquesta actuació es pretén millorar la qualitat de la matèria orgànica recollida, limitant el lliure accés als contenidors d'orgànica presents a la via pública. Tanmateix, aquest fet probablement provocarà una menor participació ciutadana en la recollida selectiva de la FORM, amb la consegüent disminució de les quantitats recollides. Addicionalment, també es còrrer el risc que tinguin lloc comportaments incívics (major presència de bosses al terra, forçaments de les tapes dels contenidors, etc.).

Costos

Els costos associats a la implementació d'aquesta actuació són:

- El cost dels contenidors que incorporen un pany mecànic és variable en funció del tipus de contenidor:
 - Contenedor de càrrega posterior de 1.100 litres, amb pany mecànic i 140 claus d'obertura per contenidor: 350 €/unitat (IVA no inclòs).
 - Contenedor de càrrega lateral d'entre 1.850 - 2.250 litres, amb pany mecànic i 140 claus d'obertura per contenidor: 850 €/unitat (IVA no inclòs).
- Si es decideix subvencionar l'ús de bosses compostables, aquestes tenen un cost de 5 c€/unitat.

